

hřeben, nůžky na nehty, pouzdro na sacharin a klíče, jsou vesměs věci takové, které dámští hosté lázeňští dle zvyku do lázní vnášejí. Právnem brojí však dovolání proti názoru nižších soudů, že nelze ani ruční kabelku ani pouzdro na sacharin pokládati za věci drahocenné po rozumu § 970 a) obč. zák. Procesní soud míní a odvolací soud s ním v tom souhlasí, že pojem »věcí drahocenných« podle § 970 a) obč. zák. není pojmem absolutním, nýbrž relativním v tom smyslu, že se posuzuje v tom kterém případě podle názorů a zvyklostí společenské třídy, k níž patří host podle svého stavu a svých majetkových poměrů, co jest věcí drahocennou. Mínění to jest mylné. Předpis § 970 a) obč. zák., obmezující ručení hostinských, jimž jsou majitelé lázeňských podniků na rovni hledíc k věcem hostů, které tito vnášejí podle obecných zvyklostí, vydán byl na ochranu těchto živnostníků, ježto by jinak po případě mohli býti hospodářsky zničeni jedinou krádeží, která na věcech hosta byla spáchána. Jest na bíledni, že nezáleží hostinskému, musí-li škodu hraditi, na majetkových poměrech hostových, nýbrž jen na výši náhrady, za kterou má ručiti. Pojem »věcí drahocenných« podle § 970 a) obč. zák. nemůže proti býti určen dle subjektivních poměrů hosta, jemuž se věci ztratí, nýbrž musí býti určen dle známek objektivních. § 970 a) obč. zák. klade věcem drahocenným na roveň peníze a cenné papíry, tedy věci, jež mohou již při malém objemu a nepatrné váze představovati hodnoty velmi značné, jež lze snadno a nenápadně odnésti a jež proto zvláštní měrou vydány jsou útokům zlodějským a vyžadují pečlivého uschování. Dle toho a dle účelu ustanovení § 970 a) obč. zák., dříve naznačeného, dlužno pokládati za věci drahocenné takové předměty, jejichž cena jest vzhledem k jejich objemu a váze nepoměrně veliká. S tohoto hlediska není pochybno, že kabelka z pravé krokodylové kůže, asi 30 cm dlouhá a 12 cm široká v ceně 1800 Kč a malé smaltované pouzdro ze stříbra a pozlacené v ceně 400 Kč jsou věcmi drahocennými. Z toho však neplyne, že žalovaná nemusí za tyto věci dáti vůbec náhrady, její závazek není §em 970 a) obč. zák. vyloučen, nýbrž pouze obmezen a to do 1000 K. Jelikož cena obou těchto věcí přesahuje 1000 K, musí žalovaná za ně nahraditi celých 1000 Kč.

Čís. 1493.

Zákon o myslivosti pro Čechy ze dne 1. června 1866, čís. 49 z. zák.

Hostem« (§ 25) jest i ten, kdo vykonává honitbu na základě soukromoprávní úmluvy s majitelem honitby.

Pachtýř honitby může uzavíratí s jinými osobami soukromoprávní společenské smlouvy o výkonu honitby.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, Rv I 837/21.)

Žalobu, již domáhal se žalobce určení, že jest po právu smlouva společenská z července 1920 mezi žalobcem a žalovaným pachtýřem honitby toho obsahu, že žalovaná strana jest jako pachtýř honitby v Ž. povinna odváděti žalující straně polovinu veškeré zvěře v revíru v Ž. ulovené, jest povinna trpěti a dovoliti, aby žalující strana za jejího vědomí jako pachtýře honitby mohla v revíru v Ž. volně jako host kdykoliv lovití a zvěř stříletí proti tomu, že žalující strana jest povinna, jí každoročně 1.

února zaplatiti polovinu pachtovného 825 K, jakož i nésti polovinu případných náhrad za škody zvěři způsobené a proti tomu, že žalující strana jest s ní společníkem na ztrátě a zisku při provozování myslivosti žalovanou stranou v honitbě v Ž., p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl v podstatě proto, že úmluva, žalobcem tvrzená, neodpovídá zákonu, že se přičí ustanovení §§ 6 a 16 honebního zákona a jest tudíž právně neplatná, poněvadž tato úmluva jest vlastně zakrytým podpachtem honitby po případě dělbou pachtu, kteréžto oba způsoby jsou zákonem o myslivosti vyloučeny. O d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl, zjistiv, že žalobcem tvrzená úmluva se skutečně stala a uvedl po právní stránce v d ů v o d e c h: Zbývá rozhodnouti, zda-li úmluva mezi žalobcem a žalovaným nepřičí se právním předpisům, zejména předpisům honebního zákona, jak tvrdí žalovaná strana a jak se domnívá i rozsudek první stolice. Nutno míti v první řadě na zřeteli, jaký jest účel zákona o myslivosti ze dne 1. června 1866, čís. 49 z. zák., které právní poměry má tento zákon na zřeteli, které právní poměry chce tento zákon upravovati a skutečně upravuje a jsou-li některá ustanovení obč. zák. tímto zákonem o myslivosti derogována. Právo myslivosti jest ve své podstatě okupační právo ku zvěři. Lovná zvěř jest ničí ve smyslu §§ 381 a 382 obč. zák., věci tohoto druhu mohou býti všemi členy státu okupovány a převzaty do vlastnictví. Tato zásada jest však obmezena výhradou § 382 obč. zák., pokud tato volnost není obmezena zákony politickými, nebo, nepřísluší-li některým členům státu přednostní právo okupační. Takováto obmezení, předvídaná v § 382 obč. zák., byla skutečně vydána ohledně některých předmětů, které nutno považovati právně za ničí; jsou to předměty horního regálu, zvěř, ryby a ptactvo, ohledně kterých byly vydány zvláštní normy, upravující okupační právo členu státu k těmto předmětům. Zákon o myslivosti praví v § 1, že tímto zákonem se ustanovuje, jak se má užívati práva myslivosti. Jako zásadu vyslovuje, že se právo myslivosti zakládá na vlastnickém právu k pozemkům, čímž byla zrušena práva myslivosti na cizím pozemku, odstraněná ostatně již patentem o myslivosti ze dne 7. března 1849. Zákon o myslivosti upravuje tudíž jenom způsob, jak se má užívati práva myslivosti. Již z tohoto ustanovení jest patrné, že tento zákon upravuje jenom fermelní stránku věci, aniž by se chtěl dotýkati hmotných ustanovení obč. zákona. Zákon o myslivosti rozeznává dvojí druh honiteb: honitbu vlastní, zakládající se na vlastnictví buďto pozemkového souboru ve výměře nejméně 11 ha, nebo pozemků dokonale a trvale ohražených zděmi nebo ploty bez ohledu na jejich velikost; ve všech ostatních případech tvoří majitelé pozemků osady honební společenstvo, mají-li její souvislé pozemky výměry alespoň 115 ha. Toto honební společenstvo jest obligatorní, přísluší mu správa práva myslivosti a spočívá na bási komunální (držitelé pozemků osady). Již z toho lze seznati, že předpisy zákona o myslivosti jsou předpisy veřejnoprávními. právo myslivosti jest důsledkem, plynoucím z komunálního svazku. Zákon o myslivosti předpisuje také imperativně, jakým způsobem má toto právo komuny býti realizováno, buďto ve vlastní režii kvalifikovanými znalci, anebo pronájmem. Zákon upravuje dále právní poměr mezi individuálním subjektem, který nabyt na základě pronájmu práva na výkon myslivosti vůči veřejnoprávnímu, komunálnímu celku; zákon určuje legitimaci osob pověřených k technickému vykonávání honitby; těmito osobami mohou býti podle § 24 jenom nájemce myslivosti,

osoby myslivecké, jsoucí ve službě honebního společenstva, a posléze hosté, na honbu pozvaní. Zákon dále upravuje právní poměr mezi komunálním celkem, totiž honebním společenstvem a nájemcem myslivosti, určením technického způsobu, jakým lze myslivost vykonávati, vytýčením povinnosti k náhradě škod způsobených zvěří a honbou, vydáním jistých ustanovení policejního rázu a vytýčením dozoru nad uváděním těchto ustanovení zákona ve skutek. Podobným způsobem jest upraveno také vykonávání myslivosti pánem myslivosti t. j. držitelem souboru, kterýžto držitel má právo samostatně provozovati myslivost. Ustanovení zákona o myslivosti mají kromě zřetele na práva komunálního celku také na myslivost moment národohospodářský; totiž racionelní vykonávání tohoto práva a ochranu zvěře. Honební právo nepřipouští libovolné exploitace myslivosti, kterou by se zvěř honební ničila a vyhlazovala, nebo kterou by se zvěř lovila způsobem surovým. Předpisy honebního zákona jsou tudíž povahy veřejnoprávní; do oboru soukromoprávního zasahují jednak veřejnoprávním obmezováním vlastnického práva, nedovolující vlastníkovi pozemku přímé okupace zvěře (ač není-li vlastníkem pozemku ohrazeného nebo pozemků nejméně ve výměře 115 ha), a dovolující mu vykonávání tohoto práva jenom způsobem nepřímým, prostřednictvím honebního společenstva, které okupační právo nepřímě zužitkuje tím způsobem, že dá myslivost buďto provozovati kvalifikovanými znalci, anebo ji pronajme. Dále tvoří zákon o myslivosti zvláštní povinnost ku náhradě škod způsobených zvěří a honbou, a to proto, poněvadž všeobecné předpisy obč. zák. o povinnosti k náhradě škody nestačily by pro tento poměr. Nelze spatřovati obmezení rázu soukromoprávního v ustanovení § 6. Zákon nedovoluje honitby příliš malé, rozdrobené, kde by malá rozloha revíru lákala pána (nájemce) myslivosti k tomu, aby se snažil docílití výnosu způsobem co možná nejintenzivnějším, čímž by byla honební zvěř vyhlazována a ničena, aniž by se dbalo jejího doplňování dorostem. Z tohoto důvodu zákon také dovoluje, aby myslivost byla provozována jenom kvalifikovanými znalci, pak-li honební společenstvo nechce ji dáti do nájmu, nýbrž chce vykonávati své okupační právo ve vlastní režii; kvalifikovanost osob, vykonávajících myslivost, jest zárukou, že myslivost bude vykonávána racionelně a způsobem odbornickým. Jenom tehdy, když honební obvod jest příliš veliký, nejméně 10 krát tak veliký, jako obvod minimální, může okresní výbor povolití, aby se pronajal po částkách, totiž aby byl rozdělen na zvláštní územní dílce, které by se pronajaly každý zvlášť. Honební zákon ustanovuje a specialisuje poměr mezi osobami, vykonávajícími myslivost, a honebním společenstvem; toto upravení poměrů má svůj důvod v tom, aby bylo zjištěno, kdo jest vůči honebnímu společenstvu v právním poměru druhou stranou a kdo jest povinen a zavázán k náhradě škod a zodpověden za řádné vykonávání myslivosti jak vůči komunálnímu celku, honebnímu společenstvu, tak i vůči úřadům, vykonávajícím dozor, a orgánům vykonávajícím honební policii. Ale nelze nalézti v honebním zákoně žádného ustanovení, kterým by byly soukromoprávní nároky upraveny odchylně od práva občanského; zejména není ustanovení, která by ukládala jistá obmezení nájemci myslivosti vůči honebnímu společenstvu, která by měnila ustanovení všeobecného práva soukromého. Co se týče otázky nájmu honitby, zakazuje § 6 hon. zák. přílišná územní drobení honitby a vylučuje možnost provozovati honitbu na okrsku menším, než-li 115 ha.

Dále ustanovuje § 16, že nájemcem myslivosti může být toliko jedna osoba krom zvláštních případností. Touto výjimkou jest řečeno, že není zásadní překážky, aby nájemců myslivosti nebylo více; zákon chce, aby prakticky byla nájemcem myslivosti jenom jedna osoba k vůli zjednodušení poměrů mezi honebním společenstvem a nájemcem myslivosti. Poněvadž zákon o myslivosti neobsahuje ustanovení o nájemním poměru nájemce myslivosti, dlužno na tento poměr použítí všeobecných předpisů obč. zák. o nájmu a pachtu. Podle § 1098 obč. zák. jest nájemce oprávněn dáti pronajatou věc do podnájmu, může-li se to státi bez újmy vlastníkovi a není-li to ve smlouvě nájemní výslovně zakázáno. Se stanoviska zákona o myslivosti není překážek, by honitba nesměla být dána do podnájmu v celku. § 6 zakazuje jen hmotné rozdělení honebního okrsku. Právo honební bylo dříve upraveno nařízením min. vnitra ze dne 15. prosince 1852, čís. 257 ř. z. § 12 tohoto nařízení nevyklučoval podnájmu honitby a vázal jej jenom na podmínku přivolení úřadu politického. Toto nařízení min. vnitra bylo výslovně zrušeno § 149 zákona o myslivosti. Tento zákon o myslivosti však nepřevzal obmezení stran podnájmu v § 12 cit. nař.; toto opomenutí nelze vysvětliti jinak, než-li že zákonodárce nechtěl recipovati ustanovení § 12 cit. nař., kterým bylo právo podnájmu obmezeno a vázáno na přivolení úřadu politického; kdyby byl býval úmysl zákonodárců jiný, přijal by zajisté zákon o myslivosti nějaké ustanovení, které by podnájem honitby výslovně zakazovalo. Na základě ustanovení §§ 4 a 6 zákona o myslivosti dá se dovoditi jenom obmezení, že honitba nemůže být dána do podpachtu jenom částečně, pokud by bylo dovoleno podpachtýři vykonávati honitbu na okrsku menším, než-li 115 ha. Podpacht honitby není tedy honebním zákonem zakázán. Poměr mezi žalovaným jako nájemcem honitby a žalobcem nelze však považovati za pacht pokud se týče podpacht, nýbrž za smlouvu společenskou ve smyslu § 1175 obč. zák. Smlouvou společenskou svoluje dvě nebo více osob k tomu, že svou námahu nebo také své věci spojí ku společnému užitku. Poměr mezi stranami rozepře dlužno podřaditi pod tuto zákonou definici. Strany spojily jednak své věci, totiž žalovaný své nájemní právo k honitbě v Ž., oba pak mimo to ještě své peněžní příspěvky, kterými mělo být hrazeno pachtovné za honitbu a škody způsobené zvěří, a dále svou osobní přičinlivost, totiž osobní výkon lovu zvěře, aby tímto spojením docílili společného zisku, totiž úlevu zvěře z honitby v Ž. Naproti tomu je nájemní smlouvou ve smyslu § 1090 obč. zák., když někdo smlouvou obdrží za určitou cenu užívání nespoteřebitelné věci na určitou dobu. Této definice nelze zde užiti a nelze jí promítnouti na daný poměr, poněvadž žalovaný ponechal si sám užívání nespoteřebitelné věci, totiž honebního práva a vykonával je spolu se žalobcem, žalobce ho při tom nevyklučoval z užívání tohoto práva. Právní poměr mezi stranami nutno naznačiti jako využití nájemního nároku, které se mělo díti nikoliv individuálně, nýbrž kolektivně na základě společenského poměru ve smyslu § 1175 obč. zák. Jest otázka, zdali honební zákon zakazuje takovéto kolektivní využití honebního práva, nabytého na základě nájemní smlouvy. Tuto otázku dlužno zodpověděti záporně, poněvadž honební zákon neobsahuje ustanovení, z něhož by se podobná záповěď dala dovoditi. Honební právo ve smyslu citovaného honebního zákona jeví se jako veřejné právo rázu formelního, které jenom upravuje užívání práva myslivosti, aniž by se dotýkalo soukromoprávního poměru mezi subjekty. Po-

měr honebního práva, upraveného zákonem o myslivosti, ke právu občanskému, jest asi týž, jako poměr civilního práva procesního k soukromému právu hmotnému. Procesní právo přes to, že upravuje podmínky, za kterých lze dosíci ochrany a po případě realizace práva soukromého, jest části práva veřejného a přece neobsahuje ustanovení, kterými by byla dotčena platnost zásad soukromoprávních. Právě tak honební právo reguluje užívání práva myslivosti, aniž by zasahovalo do práv soukromých a zřizovalo nějaká obmezení pro soukromoprávní poměr účastníků zejména pro poměr mezi nájemcem myslivosti a jeho hosty. Žalobce byl v prvním roce honebním hostem žalované strany a tvrdí, že má právní nárok, aby byl hostem za určitou úplatu pro celé nájemní období. Napadený rozsudek prohlašuje tento poměr za zakrytý podnájem a vylučuje právo pachtýřovo přibrati si nějaké společníky pod označením »hosté«. Prvý soud neuvádí pro tento svůj náhled žádné právní důvody a nahrazuje je odvoláním na odborné literární autority a judikaturu nejvyššího správního soudu. Toto odůvodnění nemůže nijak obstáti, poněvadž literární autority nemohou nahraditi důvody čerpané přímo ze zákona. Rozsudek prvního stolice praví, že úmluva, přičící se ustanovením zákona honebního stran délky pachtu, jest nedovolená a zákonem nepřípustná, poněvadž zákon obchází a uvádí na doklad §§ 6 a 16 honeb. zákona a § 879 obč. zák. § 879 obč. zák. však ustanovuje, že neplatná jest smlouva, která se přičí zákonnému zákazu. Tato zásada jest důležitá. Nepřijatno jest jenom co odporuje zákonnému zákazu a tudíž jest dovoleno všechno, co se nepřičí zákonnému zákazu nebo dobrým mravům. Zákonný zákaz musí býti však dán výslovně nebo musí býti zjištělný nepochybně ze znění zákona. Toho však v tomto případě není, neboť honební zákon nikde neobsahuje žádné ustanovení, podle kterého by si nesměl nájemce honitby vzíti za úplatu nějaké společníky a také nelze ze zákona ani nepřímou dovésti zákaz podobného druhu. Proto nemůže ustanovení § 879 obč. zák. platiti pro stanovisko žalované strany, naopak jest jen novým dokladem, že smlouva, kterou uzavřel žalobce se žalovaným, jest dovolena. Když žalobce chtěl osobně vykonávati myslivost v revíru ž-ském, mohlo se to státi za daných poměrů jenom ve formě § 24 zákona o myslivosti, totiž jako host na honbu pozvaný, poněvadž nájemcem myslivosti byl již žalovaný a zákon mimo osoby myslivecké nepřipouští účastenství jiných osob. Se stanoviska právního nebylo proti tomu žádné překážky. Zákon nikde nepřepisuje a nikde nevyžaduje, že hosté pozvaní na honbu mohou býti pozváni bezúplatně, jenom na základě courtoisie nájemcem myslivosti. Jest nesprávné stanovisko prvního soudu, že z pojmu »hosta« plyne samo sebou, že jest to poměr pánem honitby kdykoliv odvolatelný; v zákoně nic nenásvědčuje tomuto názoru. Pojem »hosta« sám o sobě nepředpokládá ještě bezúplatnost a pouhou courtoisii hostitelovu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Vývody dovolacího spisu nejsou s to, aby vyvrátily správné a zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku, k nimž se vzhledem k vývodům dovolání podotýká: § 25 zák. hon. ustanovuje, že za hosta se má pokládati každý, kdo ve společnosti nebo se svolením pána honitby tuto

vykonává. Zákon nerozeznává tedy, z jakého důvodu bylo toto svolení dáno a sluší proto za hosta pokládati i toho, kdo vykonává honitbu na základě soukromoprávní úmluvy s nájemcem honitby. Je-li svolení odvolatelné, řídí se ne podle pojmu slova host, nýbrž podle obsahu této úmluvy a podle právního poměru mezi pánem honitby a hostem. Nesprávné jest stanovisko dovolatelovo, že smlouva mezi žalobcem a žalovaným uzavřená jest podpachtem honitby, že se přičií honebnímu zákonu a jest proto nedovolená a neplatná. § 16 zák. honebního předpisuje, že pachtýřem honitby může býti zpravidla jen jedna fyzická osoba. To se také v tomto případě stalo, neboť pachtýřem honitby jest stále žalovaný sám, který pachtovanou jím honitbu také v celém rozsahu osobně vykonává a zůstává za výkon její honebnímu společenstvu odpovědným. Smlouva mezi stranami uzavřená jest smlouvou na společný zisk a ztrátu, tedy smlouvou společenskou ve smyslu § 1175 obč. zák., nikoli podpachtem a nepřichází tu tedy vůbec v úvahu otázka, zda jest podpacht honitby přípustný. Honební zákon stanoví se stanoviska veřejnoprávního, kdo může býti připuštěn za pachtýře honitby, kdo jest oprávněn honitbu osobně vykonávat, nezakazuje však, aby pachtýř neuzavíral s jinými osobami soukromoprávní společenské smlouvy druhu právě uvedeného, jimiž se usnadňuje výkon honitby. Společenská smlouva mezi stranami uzavřená nepřičií se tudíž ani zákonu honebnímu ani dražebním podmínkám, poněvadž v osobě pachtýře honitby smlouvou žádná změna nenastala. Po této stránce byla věc soudem odvolacím všestranně a pečlivě probrána a správně posouzena, a poukazuje se k jeho důvodům.

Čís. 1494.

Pokud jest odkaz zůstavitelových pohledávek odkazem ve smyslu § 680 a pokud jest odkazem ve smyslu § 664 obč. zák.

Dávka z majetku a z přírůstku na majetku jest dávkou veřejnoprávní, postihující pozůstalost a jest lhotejno, zda ji zůstavitel, zřizuje poslední vůlí, měl na mysli čili nikoliv.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R II 16/22.)

Zůstavitelka odkázala v závěti hotové peníze a pohledávky dětem po svých sourozencích v ten způsob, že nařídila dědičce, by nejprve zaplatila z nich dluhy pozůstalosti, a stanovila dále, že zbytek má připadnouti zmíněným odkazovníkům. Pozůstalostní soud ustanovil, pokud šlo o pohledávky zůstavitelky, že dědička přenechá po zaplacení dluhů pozůstalosti pohledávky odkazovníkům dle podílů na ně připadajících. Mezi dluhy pozůstalosti vpočítal též dávku z majetku a z přírůstku na majetku. Rekursní soud k rekursu odkazovníků 1. změnil usnesení pozůstalostního soudu v prvém směru potud, že nařídil dědičce, zaplatiti z hotovostí a pohledávek zůstavitelčiných odkazovníkům po zaplacení dluhů pozůstalosti hotově odkaz ve výši zbytkových hotovostí a pohledávek; 2. potvrdil usnesení prvního soudu, pokud zařadil mezi dluhy pozůstalosti též dávku z majetku a z přírůstku na majetku. Důvody: K čí. 1. Odkaz zbytku hotovostí a pohledávek zůstavitelky vykládati dlužno vzhledem na ustanovení poslední vůle ve smyslu § 658 obč. zák.